

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců Mgr. Radovana Havelce a JUDr. Jana Vyklického v právní věci žalobkyně: **S. B.**, zastoupené JUDr. Jiřím Fílou, advokátem se sídlem Závodní 391/96, Karlovy Vary, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, o přezkoumání rozhodnutí žalované ze dne 21. 10. 2015, č. j. X, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 19. 9. 2016, č. j. 78 Ad 26/2015 – 53,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Nástupci ustanoveného zástupce žalobkyně advokátu JUDr. Jiřímu Fílovi **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů v celkové výši 3 146 Kč. Tato částka bude jmenovanému vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku. Náklady zastoupení žalobkyně nese stát.

Odůvodnění:

[1] Včas podanou kasační stížností doplněnou na výzvu soudu napadla žalobkyně v záhlaví uvedený rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem, jímž byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí žalované ze dne 21. 10. 2015. Tímto rozhodnutím byly zamítnuty námitky žalobkyně a potvrzeno rozhodnutí žalované ze dne 10. 9. 2015, kterým byla zamítnuta žádost žalované o přiznání invalidního důchodu pro nesplnění podmínek uvedených v § 38 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění.

[2] Krajský soud při přezkoumání zákonnosti rozhodnutí žalované vycházel především z posudku posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (dále též posudek PK MPSV), pracoviště Ústí nad Labem ze dne 4. 4. 2016. Na základě uvedeného posudku měl za prokázané, že zdravotní stav žalobkyně je dlouhodobě nepříznivý a je podmíněn především jejím psychickým postižením. To bylo diagnostikováno jako smíšená úzkostná a depresivní porucha u anxiosní osobnosti, funkční postižení bylo vyhodnoceno jako středně těžké. Kromě tohoto základního postižení bylo u žalobkyně zjištěno autoimunitní onemocnění lupus erythematodes, které však bylo stabilizované, jen s občasným vzplanutím, bez nutnosti užívání kortikoidů a bez dalšího orgánového postižení. Z funkčního hlediska se jednalo o lehké snížení celkové výkonnosti organismu při běžném zatížení. Prokázána byla i chronická bronchitida s astmoidními rysy, bez závažnějších poruch ventilačních plicních funkcí a chronický vertebrogenní syndrom bez kořenové symptomatologie.

[3] Na základě výše uvedených skutečností považoval pak krajský soud za přesvědčivý i posudkový závěr, k němuž komise dospěla, a měl za to, že zdravotní postižení žalobkyně odpovídá příloze k vyhlášce č. 359/2009 Sb., kapitole V, položce 5, písmeno c) s poklesem pracovní schopnosti o 30%. Proto uzavřel, že k datu vydání napadeného rozhodnutí nebyla žalobkyně invalidní podle § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění.

[4] Kasační stížnost podala žalobkyně (dále jen stěžovatelka) formálně z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písmeno b) a d) s. ř. s. Konkrétně namítala, že v jejím případě došlo k vadám při zjišťování zdravotního stavu jak v řízení správním, tak v řízení před soudem, neboť ani lékaři žalované, ani lékaři PK MPSV nebyla osobně vyšetřena. Posudek PK MPSV pak stěžovatelka nepovažuje za úplný a přesvědčivý i z toho důvodu, že členem komise nebyl lékař se specializací revmatologie či imunologie, který by dokázal řádně zhodnotit stav jejího autoimunitního onemocnění. Dle jejího názoru tak bylo nutno doplnit dokazování o nezávislé znalecké posudky z oboru zdravotnictví, což krajský soud neučinil. S ohledem na výše uvedené stěžovatelka navrhla, aby byl napadený rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem zrušen a věc vrácena tomuto soudu k dalšímu řízení.

[5] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu uplatněných stížnostních bodů a po posouzení věci dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[6] Krajský soud především nepochybil, pokud své závěry o poklesu pracovní schopnosti stěžovatelky a nesplnění podmínek invalidity opřel o posudek PK MPSV. Jde-li o nárok na dávku důchodového pojištění podmíněnou dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem, je rozhodnutí soudu o takovém nároku závislé především na odborném lékařském posouzení. V přezkumném řízení soudním jsou k posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti osob i k zaujetí posudkových závěrů o invaliditě ze zákona povolány posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (§ 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení). V soudní praxi je důkaz posudkem PK MPSV chápán jako speciální případ předepsaného důkazu, který, pokud splňuje podmínku úplnosti a přesvědčivosti, bývá zpravidla i důkazem rozhodujícím. Soudy však tento důkaz hodnotí jako každý jiný důkaz podle zásady volného hodnocení důkazů a k prokázání zdravotního stavu účastníka mohou provést i důkazy jiné.

[7] V projednávané věci nemá, podobně jako krajský soud, ani Nejvyšší správní soud pochyby o tom, že posudek PK MPSV ze dne 4. 4. 2016 požadavky úplnosti skutkových zjištění a přesvědčivosti posudkových závěrů splňuje. Komise pro vypracování posudku měla k dispozici kompletní zdravotní dokumentaci bohatě doplněnou samotnou stěžovatelkou o nálezy odborných lékařů z doby před i po vydání napadeného rozhodnutí. Z této dokumentace komise při vypracování diagnostického souhrnu a při stanovení hlavní příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu stěžovatelky důsledně vycházela, míru funkčního postižení vyplývající z jednotlivých chorob pak určila v souladu s těmito nálezy. Rovněž její hodnocení zdravotního stavu a dochované pracovní schopnosti odpovídá kriteriím obsaženým v ustanovení § 39 odst. 4 a 5 zákona o důchodovém pojištění a § 2 a § 3 vyhlášky č. 359/2009 Sb. I Nejvyšší správní soud má tedy za prokázané, že zdravotní stav stěžovatelky je dlouhodobě nepříznivý a je podmíněn především jejím psychickým postižením. V době vydání napadeného rozhodnutí odpovídalo toto postižení podle přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., kapitole V., položce 5, písmenu c). Toto ustanovení je určeno pro neurotické poruchy a psychosomatické poruchy se středně těžkým funkčním postižením, při značně snížené úrovni sociálního fungování a při značném omezení některých denních aktivit. Možný pokles pracovní schopnosti je zde uveden v rozmezí 25 – 35%.

[8] Samotné psychické postižení stěžovatelky by odpovídalo spodní hranici této položky, s přihlédnutím k ostatním onemocněním, především k onemocnění lupus erythematodes považuje Nejvyšší správní soud za přesvědčivé hodnocení v polovině stanoveného rozmezí tj. 30%. O tom, že psychické postižení bylo a nadále je hlavní příčinou jejího dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, svědčí pak i skutečnost, že právě pro toto onemocnění byla stěžovatelka po zhoršení svého zdravotního stavu v následném řízení o invalidní důchod uznána posudkem lékařky X ze dne 7. 2. 2017 invalidní ve II. stupni a rozhodnutím žalované ze dne 12. 7. 2017 jí byl ode dne 1. 12. 2016 přiznán invalidní důchod.

[9] Z hlediska výše uvedeného pak nejsou námitky stěžovatelky vůči rozsahu a způsobu dokazování důvodné. Předně je třeba uvést, že úkolem posudkových lékařů i posudkových komisí MPSV primárně není vyšetřování posuzovaných osob, ale pouze posudkové zhodnocení nálezů klinických lékařů, které jsou pro vypracování posudku podkladem. Lékař či posudková komise sice mohou v případě pochybností o průkaznosti některých nálezů provést při jednání orientační vyšetření posuzované osoby, není to však zákonem předepsáno a závažné pochybnosti o zdravotním stavu by stejně musely být řešeny vysláním posuzované osoby k vyšetření na některém z klinických pracovišť. V projednávané věci však byla pro vypracování posudku k dispozici (jak bylo již uvedeno výše) bohatá a dostatečně průkazná zdravotnická dokumentace a žádného osobního vyšetření v komisi zjevně nebylo třeba.

[10] Neobstojí ani námitka, která dovozuje nepřesvědčivost závěrů posudku PK MPSV z nesprávného složení komise. Zákon o organizaci a provádění sociálního zabezpečení v § 16b odst. 3 stanoví, že posudkový lékař, který je předsedou posudkové komise ministerstva, řídí jednání této komise, určuje její konkrétní složení a rozhoduje o zařazení jednotlivých případů na pořad jednání komise.

[11] V projednávané věci zasedala PK MPSV ve složení předseda komise – posudkový lékař, přizvaný klinický lékař z oboru psychiatrie a tajemnice, tedy ve složení předepsaném ustanovením § 16b odst. 2 citovaného zákona. V rámci přípravy jednání pak byla věc nad rámec povinného minima konzultována komisí se specialistou z oboru vnitřního lékařství, který vypomohl při hodnocení revmatologických nálezů MUDr. S. Odborné pokrytí pro posouzení zdravotního stavu stěžovatelky tedy bylo ve srovnání s běžným postupem posudkových komisí při zpracování posudku nadstandardní. Funkční stav choroby lupus erythematodes byl přitom v nálezech MUDr. S. jasně a srozumitelně popsán, proto Nejvyšší správní soud považuje požadavek stěžovatelky na účast lékaře specialisty z oboru revmatologie či imunologie na jednání komise za nadnesený a pro řádné vyhodnocení shromážděných revmatologických nálezů za nepotřebný.

[12] Vzhledem k tomu, že posudek PK MPSV, o nějž krajský soud opřel své závěry o zákonnosti napadeného správního rozhodnutí, je úplný ve skutkových zjištěních a přesvědčivý v posudkových závěrech, nebylo nutné doplňovat dokazování posudkem znalce z oboru zdravotnictví. Stěžovatelka ostatně v kasační stížnosti ani nenaznačila, jaké konkrétní skutečnosti by měly být takovýmto znaleckým posudkem prokazovány.

[13] Nejvyšší správní soud tak uzavírá, že napadený rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem je zákonný, kasační stížnost proto podle § 110 odst. 1 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

[14] Stěžovatelka neměla ve věci úspěch; žalovaná byla úspěšná, její rozhodnutí však bylo vydáno ve věci důchodového pojištění, Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 60 odst. 1 a 2 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s.).

[15] Ustanovený zástupce stěžovatelky učinil ve věci dva hlavní úkony právní služby (podle § 11 odst. 1 písm. b) a písm. d) vyhl. č. 177/1996 Sb.), za což mu náleží odměna podle § 7 a § 9 odst. 2 cit. vyhl. ve výši 2000 Kč a náhrada hotových výdajů podle § 13 odst. 3 cit. vyhl. ve výši 600 Kč. Vzhledem k tomu, že nástupce ustanoveného zástupce advokát JUDr. Jiří Fíla je plátcem DPH, navyšuje se podle § 57 odst. 2 s. ř. s. úhrnná částka ve výši 2600 Kč o 21%, takže celkově činí odměna a náhrada hotových výdajů 3146 Kč. Tato částka bude jmenovanému vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku. Náklady zastoupení stěžovatelky nese podle § 60 odst. 4 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. stát.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** přípustné opravné prostředky (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 31. října 2017

JUDr. Jaroslav Vlašín

pokračování

předseda senátu